

Hinta vai hoito – mitä priorisoida neuvonnassa?

Laajentunut lääkevaihto apteekissa ja saata-
vuushäiriöt ovat lisänneet viime vuosina lää-
kkeiden toimittamisen yhteydessä käsiteltäviä
asioita. Velvoitteet ovat laajentuneet laiteneu-
vontaan inhaloitavien ja biologisten lääkkeiden
vaihdon yhteydessä, ja viimeisimmin apteekin
hintaneuvontavelvoitetta on täsmennetty (Lää-
kelaki 57 §). Käytännön neuvontatilanteissa
tulee lähteä asiakkaan parhaasta, huolehtien
samalla, että lailla säädetyt lääke- ja hintaneu-
vontavelvoitteet tulevat hoidetuksi tarkoituksen-
mukaisella tavalla.

Apteekin farmaseuttisen henkilökunnan
tulee hoidon onnistumiseksi varmistaa asiak-
kaalta, että hän tietää, miten käyttää lääkkeitään
oikein ja turvallisesti (Lääkelaki 57 §). Tämän
lisäksi lääkkeen ostajalle tulee antaa tietoa lää-
kevalmisteiden hinnoista ja muista valintaan
vaikuttavista asioista. Lääkemääräyksellä olevan
lääkkeen toimituksen yhteydessä tulee tarjota
tosiasiallisesti edullisinta vaihtoehtoa.

Farmaseuttiselle henkilöstölle on tärkeintä
potilaiden lääkeshoidon hyvä onnistuminen. Hin-
taneuvontaan liittyvä velvoite ei voi mennä lää-
keshoidon ja lääkitysturvallisuuden varmis-
tamisen edelle. Asiakkaatkin kokevat farmaseut-
tisen neuvonnan hintaneuvontaa tärkeämmäksi
(Fimea 2024).

Merkittävä osa iäkkäiden akuuttikäynneistä
terveydenhuollossa johtuu lääkeshoidon epä-
onnistumisesta. Hintaneuvontapainotus voi
käytännössä heikentää myös potilaan lääki-
tysturvallisuutta. Usein vaihtuvat lääkevalmis-

teet voivat erityisesti iäkkäillä aiheuttaa vaka-
viakin sekaannuksia lääkkeiden käytössä. Tämä
korostaa farmaseuttista harkintaa yksilöllisissä
asiakaskohtaamisissa ja lääkeshoidon neuvonnassa.

Keväällä 2025 julkaistu lääkeshoidon neuvon-
tasetelitys korostaa, että tuotekeskeisestä neuvon-
nasta tulisi päästä asiakaskeskeiseen, kokonai-
suuden huomioivaan farmaseuttiseen neuvon-
taan. Usein farmaseuttisen henkilökunnan ja
asiakkaan välinen keskustelu painottuu asiak-
kaalle edullisimman lääkevalmisteen valintaan.
Myös apteekkitietojärjestelmä saattaa ohjata
hinta- ja saatavuuspainotteiseen neuvontaan.
Tällöin saattaa käydä niin, ettei rajallinen aika
enää riitä itse lääkeshoidon onnistumista tuke-
vaan ohjaukseen ja neuvontaan tai tärkeimpien
hoidollisten asioiden kertaamisen viestinnän
lopuksi.

Jokaisessa apteekissa tulisi yhteisesti sovit-
tujen pelisääntöjen ja toimipaikkakoulutuksen
avulla muovata neuvontatapahtumat sisällöl-
tään sellaisiksi, että apteekin hinta- ja lääkeshoi-
dovetvoitteet hoidetaan mahdollisimman jou-
hevasti ja asiakaslähtöisesti. ▶

Lisämateriaalia:

*Selvitys apteekkien farmaseuttisen neuvonnan
sisällöistä ja dokumentoinnista. Sosiaali- ja
terveysministeriö 17.2.2025 (pdf)*

*Lääkebarometri 2023: Lääkkeen käyttäjien
edellytykset lääkeshoidon toteuttamiseen
arjessa. Fimea kehittää, arvioi ja informoi
4/2024 (pdf)*

HERÄTTIKÖ KANNANOTTO AJATUKSIA TAI MIELIPITEITÄ?

Ammattieettiselle neuvottelukunnalle voi lähettää kannanottopyyntöjä apteekkitoimintaan liittyvistä
eettisistä kysymyksistä (apteekkit@apteekkariliitto.fi). Neuvottelukuntaan kuuluvat dosentti,
yliopistotutkija **Janne Nikkinen** (puheenjohtaja), farmaseuttinen johtaja **Inka Puumalainen** (pääsihteeri),
apteekkarit **Sari Eerikäine** ja **Leena Penttilä**, proviisorit **Johanna Kaasinen**
ja **Henna Kyllönen** (sihteeri) sekä farmaseutti **Kirsi Kotokorpi**.